GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḑI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr. pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 230 *Lunĭ, Marţĭ, 20 Octomvre (1 Noemvre).* **1887.**

Braşovŭ, 19 Octomvre 1887.

Ca în toţĭ anii, a rostitŭ şi de astădată monarchulŭ nostru, cu ocasiunea primirei delegaţiunei ungare şi austriace, o vorbire prin care caracterisézā cu puţine cuvinte situaţiunea esterióră a împĕrăţiei.

In acéstă vorbire, ce o publicămŭ mai josŭ în întregŭ cuprinsulŭ ei, Maiestatea Sa ne spune, că raporturile monarchiei cu celelalte puterĭ suntŭ favorabile şi îmbucurătóre şi că este speranţă, că pacea nu se va turbura, mai alesŭ după ce puterile, carĭ se întrepunŭ pentru susţinerea ei, s'au alipitŭ strînsŭ una de alta.

Pasagiulŭ acesta este fără îndoiélă o alusiune la întâlnirile dela Friedrichsruhe şi la alianţa de pace dintre Germania, Italia şi Austro-Ungaria. Maiestatea Sa sperézā, că va succede puterilorŭ aliate a împiedeca turburarea păcii, dér adauge totŭ odată, că Europa este neîncetatŭ predominată de unŭ *sêmţĕmêntŭ de nesiguranţă*.

Puindŭ alăturĭ aceste cuvinte cu declaraţiunea lui Crispi, ne vine a crede că înţelegerea stabilită la Friedrichsruhe are de scopŭ în adevĕrŭ numai şi numai păstrarea păcii, dér nu se estinde şi asupra casului neprevĕḑutŭ, când una séu alta dintre puterĭ, carĭ nu facŭ parte din acea înţelegere, arŭ începe rĕsboiu. Pentru eventualitatea acésta se pare, că Italia şi-a păstratŭ libertatea de acţiune.

Accentuarea „sêmţĕmêntului de nesiguranţă ce predomină Europa," pare a se estinde asupra raporturilorŭ dintre puterĭ în genere şi nu numai asupra încordării dintre Francia şi Germania şi asupra atitudinei Rusiei faţă cu alianţa de pace.

In faţa acestei nesiguranţe generale monarchulŭ apeléză din nou la iubirea de jertfă a popórelorŭ, căcĭ se cere ca cu grăbire sĕ fiă proveḑută oştirea cu nouĕle puscĭ de repetiţiune şi li se spune cu tótă francheţa contribuabililorŭ, că cheltuelile pentru armată vorŭ fi în anulŭ viitorŭ şi mai marĭ ca în celŭ trecutŭ.

In ce privesce cestiunea bulgară, Maiestatea Sa speră că ea îşĭ va păstra caracterulŭ sĕu „localŭ" şi se va resolva cu timpulŭ amĕsuratŭ dorinţei Bulgarilorŭ şi a tractatelorŭ şi intereselorŭ europene, ér câtŭ pentru Bosnia şi Herţegovina ne asigură, că acolo lucrurile mergŭ bine şi că din veniturile acestorŭ provincii se potŭ acoperi tóte cheltuielele administraţiei lorŭ.

Din totŭ cuprinsulŭ vorbirei împĕrătescĭ resultă, că cu tóte întâlnirile şi legăturile de alianţă încheiate la Friedrichsruhe temerea unui eventualŭ rĕsboiu cu Rusia nu a dispărutŭ.

In privinţa acésta este de mare importanţă unŭ comunicatŭ, ce'lŭ publică „National Zeitung" din Berlinŭ cu privire la cérta dintre Germania şi Slavii Austriei. In acestŭ comunicatŭ li se spune Germanilorŭ austriacĭ, că arŭ fi prea optimiştĭ, décă în urma desastrului, ce l'au suferitŭ Cehii acum la negociările lorŭ cu guvernulŭ în afacerea Gautsch, ar spera că cabinetulŭ Taaffe se va retrage, séu că vorŭ venì la guvernŭ Germanii. Cehii tocmai în sferele mai înalte se bucură de unŭ sprijinŭ, care se basézā pe consideraţia, că în casulŭ unui rĕsboiu cu Rusia dinastia póte conta necondiţionatŭ pe oficerii şi pe soldaţii germanĭ din tóte părţile, pre când de *fidelitatea Cehilorŭ ea trebue sĕ se asigure prin concesiunĭ.*

„Atacurile pressei austriace semi-oficióse în contra Cehilorŭ nu suntŭ decĭ presemnele unei schimbărĭ de sistemŭ, ci au de scopŭ numai a esercita prin oficiulŭ de esterne o influinţă moderătóre asupra Cehilorŭ."

Este în totŭ casulŭ tendenţiósă însinuarea, ce li se face Cehilorŭ în acéstă espunere a situaţiunei, căcĭ ei până acum n'au datŭ nimĕnui nicĭ celŭ mai micŭ prilegiu de a dubita în patriotismulŭ lorŭ. De altă parte însĕ nu se póte nega, că Cehii constitue în Austria unŭ elementŭ puternicŭ şi fórte numerosŭ, care nu ascunde nicĭdecum simpatiile sale pentru Rusia şi care tocmai de aceea trebue menajatŭ şi în prevederea unui periculŭ ce ar ameninţa monarchia din partea Rusiei.

Orĭ cum s'ar tălmăcì lucrurile, este şi rĕmâne unŭ adevĕrŭ necontestabilŭ, că pentru acéstă monarchiă poliglotă nu esistă decâtŭ o singură politică înţeléptă şi practică, care póte duce la scopŭ, asigurândŭ monarchia în contra tuturorŭ periculelorŭ, adecă politica conciliătóre, care tinde a mulţămì pe tóte popórele prin egala lorŭ îndreptăţire naţională.

Delegaţiunile.

Sâmbătă la améḑŭ au fostŭ primite ambele delegaţiunĭ de cătră Maiestatea Sa in palatulŭ din Viena La vorbirea salutătóre a preşedintelui delegaţiunei ungare, cardinalulŭ *Haynald*, a rĕspunsŭ monarchulŭ cu următórea vorbire:

„Vĕ mulţumescŭ pentru asigurările de fidelitate, ce mi le-aţĭ esprimatŭ în acestŭ momentŭ. Aceste îmĭ causézā întotdéuna sinceră bucuriă.

Cu mulţumire mĕ potŭ provoca la aceea, că *raporturile esterióre ale monarchiei suntŭ neschimbatŭ favorabile şi îmbucurătóre* şi că politica ce o urmăresce cu constanţă guvernulŭ meu şi care are de scopŭ susţinerea păcii şi a stărilorŭ de dreptŭ basate pe tractate, întêmpină nu numai recunoscinţă ci şi sprijinŭ tare.

Cestiunea bulgară spre a mea părere de rĕu încă nu s'a resolvatŭ, dér suntŭ înclinatŭ a spera că ea şi de aicĭ încolo îşĭ va conserva caracterulŭ ei *locală* şi că în cele din urmă va fi resolvată într'unŭ modŭ care va aduce în consonanţă dorinţele admisibile ale Bulgarilorŭ cu tractatele şi interesele europene.

Deşi Europa este *în continuu predomnită de sêmţulŭ de nesiguranţă*, ceea ce constrânge pe guvernulŭ meu de a nu lăsa ca sĕ fiă întrecutŭ în îngrijirea sa pentru puterea armată a monarchiei, totuşĭ este îndreptăţită părerea, că stăruinţele zelóse şi strânsa legătură a puterilorŭ carĭ se întrepunŭ pentru susţinerea păcii, vorŭ împiedeca şi mai departe vre-o turburare a ei.

Graţiă patrioticei vóstre iubire de jertfă, s'a putută începe în anulŭ curentŭ cu *noua armare a oştirei.* Spre continuarea ei administraţia mea de rĕsboiu va trebuì sĕ pretindă *în mĕsură mai mare* mijlócele necesare pentru anulŭ viitorŭ silindu-se ea de altă parte de a scădé câtŭ numai îi va fi cu putinţă plusulŭ cheltuelilorŭ prin mĕsurile administrative ce le va puté lua.

Cheltuielele administraţiunei *Bosniei* şi a *Herţegovinei* vorŭ fi acoperite şi în anulŭ acesta esclusivŭ din propriele veniturĭ ale acestorŭ ţĕrĭ; totodată e pusă în perspectivă şi de astădată o micşorare a creditului recerutŭ pentru trupele în Bosnia şi Herţegovina.

Convinsŭ fiindŭ, că veţĭ esamina proiectele, ce vi se vorŭ presenta, cu probată pricepere şi cu zelŭ patrioticŭ, dorescŭ ca lucrările vóstre sĕ aibă unŭ succesŭ plinŭ de sporŭ şi vĕ ḑicŭ unŭ cordialŭ: bine aţĭ venitŭ".*)

Din afară.

Fóia oficiósă rusă „Nord" din Bruxela declară, că *Rusia* va respunde la *tripla alianţa*, ce a mărturisit'o pe faţă Crispi, cu aceea că în tóte cestiunile europene va observa o *acţiune comună cu Francia.* O alianţă formală cu republica nu se póte încheia, fiindŭ că raporturile în Parisŭ nu suntŭ stabile şi facŭ în fie-ce momentŭ posibilă aducerea la cârmă a unui bărbatŭ aventuriosŭ.

După cum comunică „Kurjer Lwowski", desertorulŭ Wenzel *Marek*, care a furatŭ nisce *planurĭ din cancelaria comandei artileriei de fortărétă în Przemysl*, s'a anunţatŭ la autorităţile rusescĭ din Bilgoraj cu declaraţiunea, că e în posiţiune *a face ministrului rusŭ de rĕsboiu importante comunicărĭ şi a-i preda documente de fórte mare valóre.* Autorităţile ruse dela graniţă i-au datŭ apoi fugarului mijlóce d'a pleca imediatŭ la Petersburgŭ.

„Revue de L'Orient" aflà din **Bucurescĭ**, că îndată după deschiderea camerilorŭ, ministrulŭ de rĕsboiu va cere unŭ nou creditŭ de 6 milióne pentru **construirea fortificaţiunilorŭ.** Până acum s'au cheltuitŭ 21 de milióne.

Earăşĭ se vorbesce despre o **întâlnire a Ţarului cu Impĕratulŭ Wilhelm**, şi anume în Berlinŭ, aşa ne spune o telegramă din Petersburgŭ. Se adauge însĕ totodată, că Ţarulŭ trecêndŭ prin Berlinŭ şi stândŭ acolo câteva ore visita acésta va fi mai multŭ unŭ actŭ de curtenire neapĕrată.

Mĕsurĭ contra beţiei.

Guvernulŭ austriacŭ a aşternutŭ dietei spre desbatere unŭ interesantŭ proiectŭ de lege, prin care se ţintesce la delăturarea beuturilorŭ spirtuóse din poporŭ. Mai însemnate suntŭ următórele puncte ale proiectului:

In comunele constătătóre din mai puţinŭ de 500 suflete se eliberézā numai o concesiune, pentru o singură cârciumă în comuna întrégă. In comunele mai marĭ însĕ totŭ pentru 500 locuitorĭ se dă o concesiune. Prin acésta se va împuţina în modŭ simţitorŭ numĕrulŭ cârciumelorŭ.

Tóte cârciumele trebuescŭ sĕ stea închise Dumineca şi în ḑilele de sĕrbătóre, începêndŭ dela órele 5 după améḑŭ Sâmbăta séu în ḑiua premergĕtóre sĕrbătórei şi până Lunĭ séu până în ḑiua de după sĕrbătóre la 5 óre diminéţa.

Proiectulŭ dispune arestŭ şi amendă în banĭ pentru toţĭ aceia, carĭ se vorŭ afla beţĭ, fiă în cârciumă, fiă pe stradă séu în alte locurĭ publice. De asemenea se prevede arestŭ şi amendă în banĭ pentru toţĭ acei proprietarĭ de cârciume, arendatorĭ, orĭ locţiitorii acestora, carĭ vorŭ vinde beutură ómenilorŭ beţĭ séu minorenilorŭ. Pe unulŭ ca acela, care în acelaşĭ anŭ a fostŭ de trei orĭ pedepsitŭ pentru beţiă, legea póte sĕ-lŭ oprésca de a mai intra în cârciumă sub grea pedépsă de arestŭ şi amendă în banĭ.

SCIRILE ḐILEI.

Cetimŭ în »Luminătorulŭ": »Sub titlulŭ *„Daco-România în giurulŭ unui sicriu"*, 'i se scrie din Cluşiu ḑiarului „Bpesti Hirlap" unŭ raportŭ tendenţiosŭ despre condolenţa *universală* a Românimei pentru mórtea neuitatului luptătorŭ Iacobŭ Mureşianu. Escentriculŭ organŭ kossuthistŭ cu intenţiune denunţătóre ia în nume de rĕu acéstă manifestaţiune pentru repausatulŭ bărbatŭ alŭ naţiunii, pentru că acesta şĭ-a manifestatŭ dorinţa, că „ar vré sĕ trăéscă ca sĕ vaḑă fericită naţiunea sa română«. Din aceste motive acelŭ organŭ „patrioticŭ" vré sĕ deducă necesitatea „Kulturegyletului« în Ardélŭ şi trage totodată atenţiunea guvernului asupra acestui fenomenŭ provocându-lŭ a face disposiţiunĭ, bagŭ sémă, ca Românii sĕ nu mai pótă nicĭ lamenta când îi dóre«. — Nu cumva fóia kossuthistă se crede încă totŭ în Asia?

—x—

O *nouă şcólă de maghiarisare* s'a deschisŭ, anume în Noslacŭ, comit. Albei de josŭ. Preşedintele senatului şcolarŭ A. Szeberenyi accentuà espresŭ în vorbirea sa de inaugurare, că patriotismŭ maghiarŭ şi limbă maghiară, care unescŭ unele cu altele pe diferitele naţionalităţĭ, suntŭ scopurile înfiinţării şi susţinerii nouei şcolĭ. — Sapienti sat.

—x—

Vinerĭ séra pe la 8 óre 10 minute *séra* s'a putută

*) Totŭ cu acésta vorbire s'a adresatŭ Maiestatea şi cătră delegaţiunea austriacă. Red.

observa în *Braşovŭ* la lumina lunei unŭ *curcubeu*. Colorile îi erau fórte vii şi aspectulŭ lui era feericŭ.

—x—

La 15 Octomvre n. *au fostŭ secvestraţĭ*, de financţulŭ Duscher, *68 de porci*, în parte îngrăşaţĭ, carĭ precum se dice au fostŭ aduşĭ din *România* ca contrabandă de către locuitorĭ din *Poiana*. După o contumaţiă de dece dile, porcii au fostŭ predaţĭ solgăbirĕiatului din Mercurea. La 29 Octomvra n, după ce medicul veterinarŭ i a visitatŭ, au fostŭ vênduţĭ prin licitaţiă. Dela închiderea graniţelorŭ, contrabanda de vite se practică în mare mĕsură.

—x—

Difterita încă totŭ seceră jertfe in *Alba-Iulia*, dér mai puţine, fiindŭ din norocire în scădere.

—x—

Din *Blaşiu* ni-se trimite următórea comunicare cu rugarea de a o publica: *Prelegerile şcólelorŭ normale* gr. cat., precum *şi la şcóla de fetiţe* din locŭ — încetândŭ morbulŭ Difteritis, pentru care s'au sistatŭ — *se reîncepŭ Vinerĭ în 4 Noemvre st. n. a. c.* Se observă că elevii şi elevele din acelea comune, pe unde graséză vre-unŭ morbŭ epidemicŭ, sĕ rĕmână pe mai departe acasă. Blaşŭ 29 Octomvre 1887. — *Direcţiunea.*

—x—

„Naţiunea" află, că d-şóra *Agata Bârsescu* a prelungitŭ contractulŭ ei de angajamentŭ la Burgtheatrulŭ din Viena până la finele anului 1890.

—x—

Cetimŭ în „Epoca" din Bucurescĭ: *„Societatea geografică română* a primitŭ dilele acestea dela d. inginerŭ Iulius Popper din Buenos-Ayres (Republica Argentină) *albumulŭ* făgăduitŭ şi cuprindêndŭ vederĭ din *Tierra del Fuego* (Ţéra de focŭ). Albumulŭ este fórte frumosŭ legatŭ în piele de focă (Lupŭ de mare) şi pe o placă de aurŭ găsitŭ în »Rio Carmen Sylva« este săpată următórea dedicaţie: Societăţei geografice române Bucurescĭ, espediţiunea Popper. Albumulŭ conţine mai întâiu textul conferinţei ţinute de d. Popper la institutulŭ geografic ŭ Argentin, la 5 Martie trecutŭ, o chartă a Ţĕrii de focŭ şi portretulŭ esploratorului, pe urmă vine o seriă de fotografii în numĕrŭ de 85, presentândŭ diferite vederĭ şi scene din viéţa espediţiunei „Tierra del Fuego". Acestŭ albumŭ este fórte interesantŭ şi este espusŭ în sala societăţei geografice unde se póte vedé în tóte Duminecele şi sĕrbătorile". Cuprinsulŭ conferinţei d-lui Popper l'amŭ fostŭ publicatŭ şi în »Gazeta« după diarele din România.

—x—

Societatea macedo-română „Lumina" din *Bucurescĭ* publică concursŭ pentru următórele patru cărţĭ în dialectulŭ macedo-romănŭ: *Geografia* şi *Aritmetica* pentru trebuinţa şcólelorŭ primare. Amêndouĕ aceste vorŭ fi traduse după cele adoptate pentru usulŭ şcólelorŭ primare din cantonulŭ Vaudŭ (Elveţia) dela 1882 încóce, cuprindêndŭ şi adăugirile de carĭ au trebuinţă locuitorii din peninsula Balcanică. *O colecţie de versurĭ originale*, urmată de antologia poeţilorŭ românĭ dela Carpaţĭ. *Unŭ romanţŭ* asupra evenimentelorŭ din timpulŭ lui Petru şi Asan, séu din timpulŭ lui Ioaniţiu. Manuscrisele pentru acestŭ concursŭ se vorŭ trimite comitetului societăţei înainte de finele lui Ianuarie 1888, în Bucurescĭ, Pasagiulŭ Romănŭ. Autorii celorŭ alese vorŭ fi premiaţĭ fiăcare cu câte unŭ obiectŭ de artă şi cincĭ sute esemplare. Celelalte esemplare se vorŭ împărţi gratuitŭ elevilorŭ din şcólele macedo-române, ca şi *Cartea de Alégere* a d-lui A. Bagav, premiată şi tipărită de societate.

Observările unui călĕtorŭ

din nordulŭ Transilvaniei în începutulŭ lunei lui Octomvre 1887.

Nu de multŭ călĕtorindŭ prin colţulŭ acesta alŭ patriei nóstre străvechiă, mĭ-am imprimatŭ în memoriă următórele lucrurĭ:

In comuna *Costenĭ*, aprópe de piciorulŭ de munte Şiatra, Minteu şi Hodinŭ — lângă Cibleşiu — patria lui *Pintea eroulŭ* — satŭ curatŭ românescŭ — i-au pusŭ pĕcatulŭ pe ómenĭ sĕ se separeze în douĕ confesiunĭ. Cea nouă creată gr. cat. acuma îşĭ ridică biserică de lemnŭ, va sĕ dică, ca sĕ se pótă preoţĭ unŭ omŭ cu puţină carte, au formatŭ douĕ străiţĭ uşóre, subordinândŭ interese religióse intereselorŭ private. Asta e libertate confesională!

In *Lăpuşulŭ ungurescŭ* suntŭ douĕ bisericĭ marĭ în piaţă, rom. cat. şi ev. ref., biserica română gr. cat. mică, de lemnŭ, de o parte, pe o ridicătură; însĕ şcóla română gr. cat. e în piaţă, cu etagiu, solidŭ edificată, învĕţătorii: Alexiu Latişiu şi Vasile Rebrenu, soţia acestuia Ludovica născ. Dinganŭ a fostŭ prima diletantă teatrală dela Becleanŭ, de mai anŭ. Aci este inteligenţă română numĕrósă, precum: Vasile Mustea protopopŭ gr. cat., Alexandru Popŭ jude regescŭ, Augustinŭ Popŭ advocatŭ, Georgiu Mescanu cancelistŭ, Iuliu Mihalca practicantŭ în dreptŭ, Ioanŭ Popŭ executorŭ reg. jud., Teodorŭ Brehariu scriitorŭ jud. — Societatea mixtă întemeiază o bancă de creditŭ şi economii din 400 acţiunĭ a 50 fl. v. a. = 20.000 fl. capitalŭ pentru Lăpuşŭ şi ţinutŭ. — Succesŭ bunŭ!

Călĕtorindŭ prin Rohia, lăsândŭ în stânga Boerenii, trecêndŭ pe unŭ délŭ mare şi lungŭ pe drumulŭ încolăcitŭ, ajungemŭ în comuna *Magogia*, cu biserică frumósă în mijloculŭ satului, învĕlită în tinichea. Aicĭ e vatra d-lui Ioanŭ Buzura proprietarŭ — fostŭ pretorŭ — notarŭ e Gavrilă Sliamu. De notatŭ, că aicĭ este cârciumarŭ de Românŭ, Gavrilă Curşia. Tradiţiunea poporală spune, că aicĭ s'a născutŭ viteazulŭ poporului asupritŭ în iobăgiă amară — Pintea haiduculŭ.

Urméză satulŭ *Chiuescĭ* cu biserica lângă drumŭ gr. or. de pétră şi gr. cat. deoparte, mai mică de lemnŭ, preotŭ gr. cat. Ilie Centea, bunŭ Românŭ, însĕ-şĭ cresce 2 fetiţe la şcóla ungurésca în Deşiu.

Trecêndŭ prin Rugăsescĭ, loculŭ nascerei d lui Ioanŭ Bujiţa, vechiu profesorŭ de preparandiă în Sigetulŭ-Marmaţiei, vine comuna *Cheseiu*, satŭ mare românescŭ ca tóte satele din acestŭ municipiu alŭ Solnocŭ-Dobécei — cu esceptiunea a 2, adecă Domocoşenĭ, cerculŭ Lăpuşului, şi Dicea ung., cerculŭ Deşiului — e situatŭ (Cheşeiulŭ) pe şesŭ, are teritoriu fructiferŭ — ca pe tóte şesurile Someşiului mare, — ómenii au stare bună materială, facŭ negoţŭ cu lemne dela Guga. Aci locuesce protopopulŭ veteranŭ, d-lŭ Vasile *Cassa;* suntŭ şi puţinĭ ómenĭ cu carte, precum: Gavrilă Murăşanu, învĕţătorŭ, Grigore Boldonu, Ioanŭ Stupariu vice notariu, Stefanŭ Bojonŭ şi Simienŭ Rotariu, proprietarĭ, arŭ puté, luândŭ esemplu dela vecina Cuzdióră, sĕ-şĭ clădéscă o biserică mai mare, amĕsurată recerinţelorŭ timpului.

Aci e de însemnatŭ, că notarii de cercŭ se schimbă desŭ, însĕ totŭ Românŭ se alege, fiindŭ satele ce forméză notariatulŭ cercualŭ: Gârbĕu, Urisorulŭ, Rugaşiescĭ şi Guga, firesce tóte românescĭ — de aceea şi suntŭ notarii urmăriţĭ de autoritatea politică — pretorulŭ *Kovacs* din Deşiu — cum se vede, — inimicŭ Românilorŭ — o creatură adusă din Ungaria cine scie de ce vêntŭrĭ. — Tocmai acuma, fiindŭ suspendatŭ fostulŭ notarŭ Teodorŭ Gavruşŭ, se alese în loculŭ lui provisorŭ vicenotarulŭ din Mogogia Petre George. Se dice, că Găvruşiu — suspendatŭ fără causă suficientă, va fi restituitŭ.

In Cusdrióra s'a ridicatŭ biserică de peatră încă sub provisoriu, timpulŭ lui Schmerling şi Crenneville guvernatorulŭ şi a neuitatului Br. Vasile Popŭ viceguvernatorulŭ Transilvaniei — pe când era jude primarŭ d. Gabrielŭ Manu advocatulŭ de acuma, — atuncĭ turnŭ nu s'a putută face din lipsa mijlócelorŭ, — acelŭ turnŭ acuma în véra acésta s'a ridicatŭ — la stăruinţa preotului d. *Ioanŭ Goron,* teolog de Viena şi Pesta, care biserică până acuma era ascunsă între case, acuma strălucesce unica în aceste regiunĭ din Deşiu până cătră Becleanŭ. Onóre poporenilorŭ şi distinsului preotŭ, care scie sĕ i îndemne la o viéţă religiósă şi morală prin predicĭ alese rostite cu voce puternică.

Ajunsŭ *în Deşiu* capitala municipiului, am observatŭ o activitate febrilă — pregătindu-se pentru o esposiţiune agricolă industrială şi de vite, ce se va deschide în 15 l. c. se ridică „porţĭ de triumfŭ« şi unŭ şopronŭ colosalŭ, lângă podulŭ Someşului, şi tóte edificiile se văruescŭ şi zugrăvescŭ — îmbrăcându-se totulŭ în haine de sĕrbătóre.

Pentru strămutarea episcopiei gr. cat. din Gherla în Deşiu se lucră cu tótă seriositatea. — Am înţelesŭ, că ministrulŭ, episcopulŭ şi prefectulŭ suntŭ învoiţĭ în punctele de căpetenie. Oraşiulŭ Deşiu dă vre-o 8 jugĕre locŭ şi materialŭ de clădire, tóte gratis.

Banca română proiectată „Someşiana" înaintéză încetŭ; o asemenea întreprindere atingĕtóre de interesele nóstre economice pretinde însĕ mai mare interesare din partea tuturorŭ claselorŭ societăţii nóstre.

— Condolenţă generală a stărnitŭ pe aicĭ în tóte piepturile încetarea din viéţă a apĕrătorului Românismului *Iacobŭ Mureşianu.* Asceptămŭ publicarea biografiei întregĭ a acestui mare Românŭ.

Călĕtorulŭ.

Afacerea scólei de fete din Sibiiu.

Suntemŭ convinşĭ că publiculŭ românŭ este sătulŭ de a mai vedé spălându-se în publicŭ rufele murdare ale acestei regretabile afacerĭ. De aceea vomŭ face o mică pausă şi vomŭ rĕspunde mai târdiu la o scrisóre ce amŭ mai primit'o, dreptŭ rectificare, dela actualulŭ directorŭ provisorŭ alŭ scólei, d-lŭ Albini.

Intr'aceea trebue sĕ prevenimŭ pe stimaţii noştri cititorĭ, că „Tribuna" după ce a fostŭ desminţită chiar de ómenii sĕi, cu carĭ pretinde a fi legată în solidaritate, dovedindu-se astfelŭ neadevĕrulŭ afirmărilorŭ sale asupra motivelorŭ pretinsei „crise", crede de cuviinţă a ne băga nouă vina ruşinosului desastru, ce l'a suferitŭ în acésta afacere.

Se înţelege, că şi în noulŭ atacŭ donchişoticŭ, ce l'a pusŭ în scenă contra nóstră din incidentulŭ esplicărilorŭ urmate între autorulŭ corespondenţei nóstre din Sibiiu şi d-lŭ Eugenŭ Brote, „Tribuna" e lipsită de orĭce motivŭ fundatŭ; dér acésta nu-o împiedecă de a ne calumnia, cum n'au împiedecat-o lipsa de motive de-a calumnia scóla de fete şi pe susţiitorii ei.

Spaţiulŭ nepermiţêndu-ne adĭ de a ne ocupa de donchişoteria celorŭ dela „Tribuna", nu va fi târdiu, credemŭ, de ale da rĕspunsulŭ cuvenitŭ nicĭ în numĕrulŭ de mâne.

Administraţia ungurésca. — Defraudările dela oficiulŭ orfanalŭ din Raab au întrecutŭ pe tóte cele de până acum prin numĕrulŭ funcţionarilorŭ comitatensĭ, carĭ au luatŭ parte la ele. Étă lista lorŭ cu pedepsele la care au fostŭ condamnaţĭ de judecătoria penală: 1) Lu-

---

FOILETONŬ.

O NÓPTE TERIBILĂ.

de Maurice Reynold, traducere de Ioanŭ E. Prodanŭ.

(Fine).

Şi ea îşĭ duse mâna la frunte. In acestŭ momentŭ Maria întră şi se apropiă de sora sa.

— Ioană, îi dise ea cu blândeţe, vino în odaia ta, parĭ a fi încă totŭ bolnavă...

Ioana se sculă cu greutate şi, sprijinindu-se de braţulŭ surorei sale, întinse lui René mâna.

— Rĕmasŭ bunŭ, d-le Magnien, îi dise ea... dă-mĕ uitării...

René îi luă mâna şi o clipă îi ţinù mâna strînsă între ale sale.

Presimţia bine că acesta era unŭ rĕmasŭ bunŭ pentru totdéuna.

Spre înseratŭ, elŭ părăsi castelulŭ, mergênd la Brussela, şi în diminéţa următóre se reîntórse la Parisŭ.

X.

Optspredece lunĭ trecuseră dela aceste evenimente, când într'o séră René sosindŭ în Vichy, credŭ că recunósce pe dómna de Brissac. Conversa cu o tênĕră îmbrăcată în negru, care şedea lângă dênsa.

René se apropiă şi, salutândŭ pe d na de Brissac, vĕdŭ că tînĕra nu era altŭ cineva decâtŭ Maria de Werrières, care inroşi observându-lŭ.

Era în doliu, fără îndoială, inima lui René se va fi... Ioana era óre mórtă?

Elŭ se aşedă lângă Americana, şi după-ce schimbase cu ea câte-va vorbe, întrebă décă Maria a perdutŭ cumva de curêndŭ vr'unŭ membru din familia ei?

— Ah! dise d-na de Brissac, d-ta îţĭ mai aducĭ aminte de frumósa nóstră Ioană. O sĕptĕmână după depărtarea d-tale din Sombreff, ea fù lovită de nisce frigurĭ cerebrale, carĭ în câte-va dile o stinseră. Şi la 6 lunĭ după aceea, Maria perdù şi pe tatălŭ sĕu...

Timpŭ d'o clipă René rĕmase mutŭ, elŭ revedea prin ochii imaginaţiunei drama sfâşietóre la care fusese de faţă... şi pe nefericita Ioană, pe care o iubise atâtŭ de multŭ..

— Eu voiu rĕmâné totdéuna în convingerea, dise d-na de Brissac cu voce domólă, pe când Maria se păréa că-şĭ îndreptă audulŭ spre sgomotulŭ orchestrei, că acestŭ detestabilŭ Hubert, ajungêndu-şĭ scopurile şi însuşindu şĭ aprópe tótă averea sêrmanului marchisŭ, a sfêrşitŭ înveninându-lŭ cu blăstĕmatele lui de medicinĭ. La mórtea d-lui de Werrières nu s'a aflatŭ decâtŭ o sumă, ale cărei interese abia ajungŭ ca sĕ trăéscă Maria. Pământurile erau hipotecate, şi se dice, că cea mai mare parte din ele o posede doctorulŭ.

După concertŭ, René reconduse pe d-na de Brissac şi pe tovarăşa ei în otelulŭ numitŭ alŭ „Pácii«, promiţêndŭ a le cerceta în diua următóre.

In fie-care di tînĕrulŭ eşindŭ ca sĕ şĭ petrécă câte-va óre în giurulŭ acestorŭ douĕ dame, îşĭ trase séma îndată că simţesce pentru Maria, nu amorulŭ violentŭ pe care i-lŭ insuflase Ioana, dér o iubire profundă şi cu raţiune. Asemenea credea că nicĭ Maria nu se arată nepăsătóre faţă cu elŭ, şi într'o séră şedêndŭ lângă ea pe terasa Casinei, îi dise cu dulcéţă:

— Mario, d-ta eştĭ singură în lume, ér eu nu mai am părinţĭ şi abia voiu fi avêndŭ unŭ amicŭ; vréi sĕ împreunămŭ singurătăţile nóstre, vréi sĕ-mĭ fi femeia mea? Te voiu iubi totdéuna.

— Şi eu, îi dise ea, dându-i micuţa'i mână, e multŭ timpŭ de când te iubescŭ.

dovicŭ *Zanthó*, cassarulŭ oficiului orfanalŭ, s'a aflatŭ de vinovatŭ şi s'a condamnatŭ la perderea oficiului şi la restituirea sumei defraudate de 20,459 fl. 56 cr. 2) Franciscŭ *Horvath*, cassarulŭ domesticalŭ şi alŭ fundaţiunilorŭ, care a muritŭ deja, s'a aflatŭ de vinovatŭ şi s'a condamnatŭ formalŭ la perderea oficiului, ér moştenitorii lui la restituirea pagubei de 5310 fl. 70 cr. 3) Iosifŭ *Braun*, notarulŭ dela oficiulŭ orfanalŭ, care a muritŭ deja, s'a condamnatŭ formalŭ la perderea oficiului, ér moştenitorii lui la solvirea sumei de 11.327 fl. 44$^1/_2$ cr. 4) Franciscŭ *Fügi*, controlorulŭ cassei orfanale s'a condamnatŭ la perderea oficiului şi la acoperirea sumei ce s'a constatatŭ, că lipsesce la cassă. 5) Ludovicŭ *Brückler*, controlorulŭ cassei fundaţiunilorŭ, s'a condamnatŭ la perderea oficiului şi la acoperirea sumei ce lipsesce de 4750 fl. 6) Ernest *Häffner*, comptabilŭ supremŭ, s'a condamnat la perderea oficiului şi la acoperirea sumelorŭ defraudate prin Zánthó şi Horváth. 7) Iosif *Schaal*, vice-contabilŭ, s'a condamnatŭ la solvirea unei amende de 25 fl. 8) Fr. *Lacza*, primarŭ şi preşedintele oficiului orfanalŭ, s'a condamnatŭ la solvirea unei amende de 500 fl. şi la restituirea întregei sume defraudate în rêndulŭ alŭ treilea. 9) Dr. Alexiu *Belicsay*, fiscalŭ orăşenescŭ, s'a condamnatŭ la solvirea unei amende de 500 fl. şi la acoperirea în rêndulŭ alŭ treilea a întregei sume defraudate. 10) Ladislau *Kozics*, senatorŭ orăşenescŭ, a fostŭ condamnatŭ la solvirea amendei de 500 fl. şi la acoperirea sumelorŭ defraudate în rêndulŭ alŭ doilea respective alŭ treilea. 11) Augustinŭ *Fügi*, senatorŭ şi referentŭ orfanalŭ, s'a condamnatŭ la solvirea unei amende de 100 fl. şi la restituirea sumei de 7245 fl. 12) Francisc *Czapp*, senatorŭ, conductorulŭ unei comisiunĭ de scontrare, s'a condamnatŭ la solvirea unei amende în banĭ şi la solvirea în rêndulŭ alŭ treilea a sumelorŭ defraudate de Zánthó şi Horvath.

Afacerĭ locale.

In sĕptĕmâna trecută s'a ţinutŭ adunarea generală ordinară de tómnă a representanţei comitatului Braşovŭ.

Viceşpanulŭ presentă raportulŭ sĕu pe o jumătate de anŭ. Mai ântéiu aminti decedarea representanţilorŭ comitatensĭ Friedrich Schreiber şi Iacobŭ Mureşianu. Liniştea n'a fostŭ turburătă, cassele scontrate s'au găsitŭ în ordine, starea sanitară a fostŭ bună, crime nu s'au comisŭ, în Hermanŭ au arsŭ 55 edificii cu şurĭ şi grajdurĭ, pricinuindu-se o pagubă de 40,000 fl. Ca ajutorŭ s'au colectatŭ aprópe 3000 fl. şi provisiunĭ. Monarchulŭ încă a dăruitŭ 500 fl.

In afacerea construirei unei căi ferate vicinale ministrulŭ de comunicaţiă n'a aprobatŭ conclusulŭ de deunădĭ alŭ representanţei comitatense, până ce nu i se vorŭ presenta şi preliminariele technice; observă apoi că legea nu permite îngreuiarea fondului de construire a şoselelorŭ pe 12 anĭ, ci numai pe 5 anĭ; de asemenea condiţiunea, ca întreprindĕtorii sĕ încheiă cu guvernulŭ acelaşĭ contractŭ, ca şi calea ferată din valea Someşului, nu se póte primi, deórece cele nouĕ părţĭ contractante nu potŭ fi obligate prin o a treia. S'a decisŭ a se preda afacerea comisiunei spre nouă desbatere şi a lua conclusŭ.

Bugetulŭ comitatului pe 1888 fù primitŭ fără desbatere şi presintă 41,292 fl. 45 cr. cheltuelĭ, 41,300 fl. veniturĭ, decĭ unŭ escedentŭ de 6 fl. 55 cr.

Lista viriliştilorŭ pe 1888 se luă la cunoscinţă şi se va înmâna tuturorŭ membrilorŭ. La 17 Decemvre se vorŭ face 3 alegerĭ de întregire. In comisiunea administrativă s'a făcutŭ schimbarea, că în loculŭ membrului I. Lengĕrŭ s'a alesŭ Karl Adam.

Pentru acoperirea sumei de 10.708 fl. 3 cr. în fondulŭ spitalului trupelorŭ pe 1888 s'a votatŭ unŭ aruncŭ de dare comitatensă de 3·5% la darea de casă şi de chiriă, şi 2·4% la darea generală directă.

Pentru acoperirea sumei necesare fondului de întêmpinare a cheltuelilorŭ pentru oficiulŭ centralŭ pe anii 1888—1891 se votéză aruncŭ de dare comitatensă de 3·5% la darea directă generală, avêndŭ a se împărţi pe trei anĭ.

Pentru acoperirea sumei necesare fondului jurisdicţionalŭ şi de îngrijire a bolnavilorŭ pe 1888 se votéză unŭ aruncŭ de dare comitatensă de $^3/_{10}$ % la darea directă generală.

Membrilorŭ trimişĭ în deputaţiune la Cluşiu, spre a presenta monarchului omagie, li-se lichidéză cheltuelile de drumŭ cu 22 fl. 50 cr. de persónă, avêndŭ a se plăti din economiile de estŭ anŭ ale oficiului centralŭ.

Conclusele representanţei comunei Braşovŭ asupra aprovisionărei servitorului orăşenescŭ George Jeremia, asupra ocupării postului de vicefişcalŭ, asupra contractului cu Ioanŭ Jarca Sonea pentru producerea materialului de lemnŭ necesarŭ ferĕstrăului orăşenescŭ din Zĕrnescĭ, asupra contractului cu Ionŭ şi George Gerbeacă pentru producerea materialului de lemnŭ necesarŭ ferĕstraelorŭ lorŭ din Branŭ, asupra sistemisării postului unui servitorŭ pentru castelulŭ din Branŭ, asupra încuviinţării unei reducerĭ a arendei arendatorului cârciumei orăşenescĭ dela Timişulŭ de josŭ, asupra refusărei d'a se subvenţiona comuna bisericéscă unitară din Braşovŭ şi asupra aprovisionărei vĕduvei pădurarului Ionŭ Micu au fostŭ primite.

Conclusele representanţei comunei Braşovŭ asupra subvenţionării celorŭ două comune bisericescĭ şi altele se primescŭ. Conclusulŭ d'a se ceda unŭ terenŭ pentru înfiinţarea unui cimitiră gr. or. se înapoiéză cu însărcinarea d'a se arăta acuratŭ estinderea şi preţulŭ terenelorŭ ce suntŭ de înstreinatŭ şi de cumpĕratŭ.

Petiţiunea comisiunei administrative pentru regularea Oltului se presintă cu recomandaţiune ministrului de comunicaţiă.

Conclusulŭ representanţei comunale a Feldiórei de a face unŭ împrumutŭ de 20,900 se primesce.

S'a mai primitŭ conclusulŭ representanţei comunei Tărlungenĭ d'a se sistemisa postulŭ unui esecutorŭ comunalŭ ér alŭ representanţei comunei Satulungŭ asupra stabilirei lefurilorŭ juraţilorŭ s'a anulatŭ şi s'a decisŭ, ca juraţilorŭ sĕ li se plătéscă pe anŭ câte 25 fl., dér banii, dietele ce le-au primitŭ sĕ le plătéscă îndĕrĕtŭ şi altele n'au sĕ mai priméscă.

Propunerea comunei Bodŭ, d'a lua asupră şi pe preţŭ de 4000 fl. podulŭ de peste Oltŭ între Bodŭ şi Apaţa împreună cu dreptulŭ de vamă se avizéză la viceşpanulŭ cu invitarea d'a cerceta pe ce se întemeiază dreptulŭ de vamă, décă nu cumva e obligatŭ comitatulŭ Trei-scaune a suporta jumĕtate din cheltuelile întreţinerii podului orĭ décă acela e gata sĕ cumpere podulŭ în comunŭ cu comitatulŭ Braşovului şi pe viitorŭ sĕ supórte jumĕtate din cheltuelĭ, mai departe în ce stare e podulŭ şi care e venitulŭ curatŭ şi apoi despre tóte acestea sĕ raporteze.

Petiţiunea comitatului Zolyom d'a se întemeia casse de copii găsiţĭ şi de a contribui statulŭ la plătirea organelorŭ comunale, care îngrijescŭ de afacerile de dare a statului, sĕ ia cu aprobare la cunoscinţă. Totŭ aşa petiţia comitatului Têrnavei micĭ pentru regularea dreptului de cârciumăritŭ.

Conclusulŭ representanţei comunei Apaţa asupra stabilirei lefurilorŭ funcţionarilorŭ comunalĭ, alŭ representanţei comunei Feldióra asupra construirei morei comunale, alŭ representanţei comunei Crisbavŭ asupra arendării dreptului de crâşmăritŭ alŭ comunei, alŭ representanţei comunei Vulcanŭ asupra stabilirei diurnelorŭ pentru membrii oficiului comunalŭ, alŭ representanţei comunei Ghimbavŭ asupra îmbunătăţirii lefurilorŭ personalului de strajă la câmpŭ, asupra stabilirei lefii văcarului, a diurnelorŭ pentru funcţionarii comunalĭ, asupra stabilirei lefei móşei comunale, a împărţitorului comunalŭ de scrisorĭ etc. se primescŭ.

Programa

pentru adunarea materialului literaturei poporale.

(Urmare.)

Unŭ mare serviţiu causei arŭ face şi acei onoraţĭ cărturarĭ, carĭ mĭ-ar rĕspunde la următórele întrebărĭ:

1) Cum se numesce comuna unde şedŭ dênşii şi de ce chiar aşa? Lângă care rîu, munte, orĭ locŭ mai însemnatŭ se află?

2) Cum se numescŭ rîurile, rîuleţele, délurile, munţii, pescerile din apropiere, şi de ce se numescŭ aşa? Nu cumva scie poporulŭ? d. e de ce ḑicŭ că cela e délulŭ smeilorŭ? ceea pescera dracului? cela părĕulŭ ḑînelorŭ? cela câmpulŭ strigoilorŭ? etc.

3) Cum se numescŭ părţile de hotarŭ şi de ce? d. e. boeresculŭ? fundătură? Cărbunarŭ? Fântâniţă?

4) Ce nume de familiă obvinŭ acolo mai desŭ şi de unde îşĭ tragŭ originea? Ungurisatu s'au Românii orĭ s'au romanisatŭ Ungurii de acolo, şi din a cui vină orĭ meritŭ?

5) Ce nume de botezŭ suntŭ mai usitate la bărbaţĭ şi ce la muerĭ? Nu cumva punŭ şi nume unguresci d. e. Şendruţŭ? Trezsi, Vilma, Erzsi, Ióni etc. ca în munţii apusenĭ şi în giurulŭ Haţegului, la foştii nobilĭ?

6) Ce feliu de jocurĭ copilărescĭ, cu cuvinte privitóre la ele. cunósce poporulŭ pe acolo?

7) Cum se întêmplă căutarea pe stele? aruncarea cu bobii? căutarea norocului spre anulŭ nou? etc.

8) Vêrcolacii ce suntŭ? din ce suntŭ făcuţĭ? ce sórte au? la ce suntŭ osênditĭ?

9) Cine póte deochia? cum? şi pre cine? Ce influinţă are deochiulŭ asupra celui deochiatŭ şi cum scapă de deochĭ?

10) Ce ḑîne cunósce poporulŭ pe acolo? Unde le este locuinţa? Cu ce se ocupă? Ce mănâncă şi béu ḑînele? Cum le putemŭ prinde şi lega? Şi de ce se încércă a-le prinde?

11) Ce suntŭ strigoii şi strigóiele? din ce se facŭ? ce lucră? Cum ne putemŭ mântui de ei? Ce se scie despre ei?

12) Ce suntŭ moroii şi moróiele? din ce se facŭ? ce lucră? cum ne putemŭ mântui de ei?

13) Draculŭ ce este? Unde şéde? Cum îlŭ descrie poporulŭ?

14) Ce suntŭ ursitorile? ce scimŭ despre ele?

15) Ce povestesce poporulŭ despre Iele şi Dinsele, despre milostivnice şi frumuşele?

16) Ce obiceiurĭ are poporulŭ la Crăciunŭ, Sân-Văsii, Bobotéză, la sĕrile de secŭ, Fiorii, Pascĭ, Sf. George, Rosalii, Arminden, Ilie Prorocu etc. şi alte sĕrbătorĭ?

17) Este cunoscută pe acolo Turca, cum i mai ḑicŭ şi ce cântece are ea?

18) Cum se petrecŭ pe acolo colindele?

19) Este pe acolo cunoscutŭ Priculiciulŭ şi Tricoliciulŭ? Ce se povestescŭ despre ei?

20) Smeii şi balaurii suntŭ cunoscuţĭ şi cum?

21) Ce feliu de dobitóce şi paserĭ socotesce poporulŭ de acolo ca celea mai plăcute orĭ mai urîte lui Dumneḑeu şi de ce?

22) Suntŭ cunoscute pe acolo legendele Sântului Petru, Ilie? etc.

23) Suntŭ pe acolo ape, lacurĭ, pădurĭ, movile, stâncĭ, pescerĭ orĭ alte locurĭ, carĭ poporulŭ sĕ le privéscă sfinte orĭ îndrăcite şi de ce?

24) Ce spune poporulŭ de acolo despre comorĭ?

25) Cunósce poporulŭ de acolo ceva rugăciunĭ orĭ cântece morale, afară de celea ce se audŭ în biserică?

26) Ce e căderea stelelorŭ?

27) Ce suntŭ şolomonarii? din ce se facŭ? cum légă orĭ deslégă plóia?

28) Légă pe acolo viile orĭ grânele împotriva pasĕrilorŭ şi cum?

29) Ce este mama pădurii şi cum 'i mai ḑicŭ? bunăóră mama huciului. Ce este Marţolea?

30) Ce este iérba fierélorŭ? Unde se află şi spre ce se folosesce? (Va urma).

Scirĭ poliţienescĭ. Vinerea trecută, directorulŭ fabricei de sticlă a contelui Mikes din Crasna făcù arătare la poliţiă, că din întêmplare a găsitŭ în împrejurimea Crasnei sub unŭ podŭ erarialŭ în albia rîului aurŭ în formă de beţe în greutate de 3060 grame, asemenea celui luatŭ schimbătorilorŭ de banĭ în locŭ Voicu et. Comp. Deórece acéstă afacere se pertractéză deja la tribunalulŭ penalŭ de aci, aflătorulŭ fù avisatŭ sĕ arate acolo aurulŭ găsitŭ.

Văpsitorului de aci L. Mayer i s'a furatŭ, cu ocasiunea schimbărei locuinţei, unŭ ceasŭ de aurŭ pentru dame. Se speră că autoritatea, în urma cercetărilorŭ pornite, va găsi şi ceasulŭ şi pe făptuitorŭ.

Vinerĭ după améḑĭ, visitiulŭ proprietarului de móră Magyari din Timişulŭ de susŭ provocà în cârciuma lui Petru Dück din Têrgu-grâului unŭ scandalŭ, care degenerà în păruială, fiindŭ cârciumarulŭ uşorŭ rănitŭ cu unŭ cuţitŭ în faţă. Visitiulŭ fù arestatŭ.

Furnisare de lemne Direcţiunea de mişcare a primei căi ferate ungaro-galiţiane din Przemysl a publicatŭ concursŭ cu oferte, pentru furnisarea materialului de lemne, pe ḑiua de 20 Noemvre n. c. Cei interesaţĭ potŭ vedea amĕnuntele în cancelaria camerei de comerţŭ şi industriă din Braşovŭ.

Direcţiunea generală din Budapesta a căii ferate c. r. priv. Caşovia-Oedinburg a publicatŭ concursă cu oferte, pentru furnisarea materialului de lemne, pe ḑiua de 1 Decemvre n. c. Amĕruntele se potŭ vedé în cancelaria aceleiaşĭ camere de comerţŭ şi industriă.

Telegramă part. a „Gaz. Trans.“

BAIA DE CRIŞIU, 30 Octomvre — In causa alegerei de deputatŭ din cerculŭ electoralŭ alŭ Baiei de Crişiu prima comisiune judiciară a dietei unguresci a ordonatŭ erĭ *cercetare pentru multe fapte şi împrejurărĭ*. Scirea acésta a produsŭ între alegĕtorii românĭ mulţămire, deórece ei speréză, că nelegala *alegere a lui Hollaki* se va *anula*, dovedindu-se abusurile comise.

Cu esecutarea cercetării a fostŭ însărcinatŭ raportorulŭ comisiunei judiţiare Zoltan Török.

DIVERSE.

Spênḑuratŭ de două orĭ. — In Ungaria brigandagiulŭ bântue în aşa gradŭ, încâtŭ guvernulŭ a fostŭ silitŭ sĕ proclame, în câteva comitate, legea statariă, adecă justiţia sumară. Sub unŭ astfelŭ de regimŭ, banditulŭ prinsŭ e judecatŭ, condamnatŭ şi esecutatŭ adesea în mai puţinŭ de unŭ césŭ. Étă ciudata urmare, pe care a avut'o ḑilele trecute o astfelŭ de esecuţiă. Doi sătenĭ întorcêndu-se dela târgŭ cu trăsura, trecură pe dinaintea unei spânḑurătorĭ, aşeḑată la marginea drumului. Unŭ Ţiganŭ ungurŭ fusese spânḑuratŭ acolo puţinŭ mai înainte. Ţĕranii se cobóră din trăsură, îlŭ pipăe şi vĕdŭ că nu murise încă; taiă funia, îlŭ iau în trăsură şi plécă înainte. Pe drumŭ Ţiganulŭ îşĭ revine în simţire; ţĕranii se oprescŭ la o crâşmă, ducŭ pe ţiganŭ înăuntru şi-i dau de mâncare şi de bĕutŭ. Deodată fostulŭ spânḑuratŭ dispare. Ţĕranii după ce-lŭ aşteptă puţinŭ, iesŭ afară şi ce vĕdŭ? Dreptŭ recunoscinţă, ţiganulŭ se urcase în trăsură, o întorsese, dăduse biciu cailorŭ şi o luase la sănĕtósa. Numai decâtŭ ţĕranii împrumutară doui cai dela cârciumarŭ, se luară după ţiganŭ şi-lŭ prinseră aprópe de loculŭ, în care-lŭ mântuiseră Ce sĕ facă? Spânḑurătórea era la loculŭ ei; funea era încă destulŭ de lungă; ţĕranii legară mânile şi piciórele hoţului şi-lŭ spênḑurară la locŭ — ca sĕ-lŭ înveţe minte.

Necrologŭ. — **Radu Pascu**, comerciante şi proprietarŭ în Braşovŭ, a încetatŭ din viéţă în 17 (29) Octomvre a. c., în etate de 83 anĭ, în urma unei suferinţe mai îndelungate, după ce a fostŭ împărtăşitŭ cu Sf. Taine. Despre acéstă durerósă şi ireparabilă perdere se încunosciinţéză tóte rudele, amicii şi cunoscuţii reposatului. Osĕmintele pămêntescĭ ale reposatului s'au îmormêntatŭ aḑĭ, Lunĭ, în 19 (31) Octomvre 1887 la 3 óre p. m. în cimiteriulŭ din Gróverŭ.

Braşovŭ, 18 (30) Octomvre 1887.

Stefanŭ, Maria, Constantinŭ, Dumitru, Radu, fii, — *Cristea Orghidanŭ*, cumnatŭ. — *Paraschiva Eliadŭ, Mina Alexandrescu, Ana Orghidanŭ* cumnate. — *Emilia St. Pascu, Eugenia D. Pascu* nurorĭ. — *Diamandi I. Manole*, ginere.

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Octomvre st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	99 10
Rentă de hârtiă 5%	86.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 —
Bonurĭ rurale ungare	103.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 80
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinuluĭ	123 25
Renta de hârtiă austriacă	89 35
Renta de arg. austr.	82 60
Renta de aurŭ austr.	111 50
Losurile din 1860	135 25
Acțiunile băncei austro-ungare	887 —
Act. băncel de creditŭ ung.	284.75
Act. băncel de creditŭ austr.	283.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9 93
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 40
Londra 10 Livres sterlinge	125.50

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 14 Octomvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	93½	9.½
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	91¾	92¼
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	87½	88½
Banca națională a Româniel 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.03	2.04

Cursulu pieței Brașovŭ

din 28 Octomvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.60	Vênd.	8.63
Argint românesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.90	»	9 95
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.26
Imperialĭ	»	10.21	»	10.25
Galbenĭ	»	5.86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ	—	10.12	—	—
	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5 28	—
Augustinŭ	8 47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Hașfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighișóra	10 53	—	9.02	—
	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10 37	—
Copșa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blașiu	1.11	—	12 16	—
Crăciunelŭ	1 23	—	12,33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2 18	—
Vințulŭ de susŭ	2 49	—	2 48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clușiu	5.21	—	5 56	
	—	6.01	—	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—		—	7.29
Stana	—	—	—	7 56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare	—	9.11		11.07
	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11 05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venția-Orădii	—	—	—	2 08	
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Ghirbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu	—	10.31	—	6.38	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2.50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigișóra	5.42	—	—	—	4.32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Brașovŭ	9.46	5.37	—	—	9.52
	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ	—	6.47	—	—	—
	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok	—	2 32	4 59
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovațŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulișŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicica	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	—
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12.18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6.40
Petroșenĭ	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ